

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 497/2022-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice, IČO 47 254 874, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Richard Bauer, proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 66/2013 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 66/2013 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadostučinenie v sume **2 500 eur**, ktoré **j e** mu Okresný súd Košice II **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Košice II **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **492,31 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručitou ústavnému súdu 17. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva

na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 66/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“) a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 8 To 119/2016 a sp. zn. 8 To 109/2019 (ďalej aj „súvisiace konania“). Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu a krajskému súdu konať v napadnutom konaní a súvisiacich konaniach bez zbytočných prieťahov, a zároveň, aby týmto súdom zakázal pokračovať v porušovaní označených práv v napadnutom konaní a súvisiacich konaniach. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 30 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením zo 17. júla 2006 vznesené obvinenie pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

3. Sťažovateľ bol po vznesení obvinenia vypočutý 16. augusta 2006 a následne až 18. augusta 2011. Nie je pritom zrejmé, aké ďalšie úkony vyšetrovateľ urobil, ktoré by smerovali k ukončeniu vyšetrovania a právnej neistoty sťažovateľa. Vyšetrovateľ v prípravnom konaní nepostupoval efektívne a nezabezpečil ani dostatok dôkazov, čím porušil § 2 ods. 10 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

4. Orgány činné v trestnom konaní v predprípravnom konaní ani prípravnom konaní dôsledne nevyriešili predbežnú otázku v zmysle § 7 a nasl. Trestného zákona – otázku určenia rozhodného práva, keďže poškodený je občanom [REDAKOVANÉ], pre určenie rozsahu a výšky výživného a následne ani otázku samotného určenia rozsahu a výšky výživného. V dôsledku tohto opomenutia uvedené otázky rieši okresný súd v napadnutom konaní aj po podaní obžaloby bez toho, aby ich zároveň aj vyriešil. Uvedené má za následok nezákonne a nesprávne vymedzený skutok v obžalobe a tiež nesprávne určenie rozsahu výživného. Za takejto procesnej situácie sťažovateľ nemôže ani riadne uplatňovať právo na obhajobu.

5. Trestné konanie zaťažil vadami aj prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II, ktorý 4. júna 2013 podal obžalobu, a to pre skutok, ktorý bližšie neodôvodnil, neurčil zákonne jeho rozsah a nepredložil relevantné dôkazy. Pre časť skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, nebolo ani začaté trestné stíhanie.

6. Okresný súd vykonal hlavné pojednávanie až 3. marca 2014, ktoré odročil pre neprítomnosť poškodených na 21. máj 2014 a následne na 17. september 2014. Po roku vykonal okresný súd hlavné pojednávanie 30. septembra 2015 a 20. apríla 2016, keď vyhlásil rozsudok č. k. 4 T 66/2013-464, ktorým uznal sťažovateľa vinným a uložil mu podmienený trest a povinnosť uhradiť poškodeným výživné, a to bez vyriešenia špecifikovaných predbežných otázok.

7. Krajský súd po podaní odvolania rozhodol až po siedmich mesiacoch od vydania rozsudku 28. novembra 2016, keď uznesením sp. zn. 8 To 119/2016 zrušil rozsudok okresného súdu z 20. apríla 2016 pre zásadné pochybenia a nedostatočne zistený skutkový stav a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

8. Po vrátení veci okresný súd vykonal hlavné pojednávanie 17. mája 2017, ktoré pre neprítomnosť poškodených odročil na 7. september 2017, keď vypočul sťažovateľa s tým, že poškodení neboli opäť prítomní. Následne vykonal hlavné pojednávanie 11. apríla 2018, ktoré odročil bez uvedenia dôvodu na 28. jún 2018, ktoré následne odročil na neurčito.

9. Dňa 20. decembra 2018 sa hlavné pojednávanie neuskutočnilo z dôvodu ospravedlnenia obhajcu a bolo odročené na 27. február 2019, následne na 13. marec 2019. Na tomto hlavnom pojednávaní sťažovateľ deklaroval ochotu uhradiť výživné v sume 897,34 eur (vychádzajúc z vlastných výpočtov). Sťažovateľ so súhlasom poškodeného túto sumu aj uhradil. Hlavné pojednávanie bolo bez prejednanía veci odročené na 10. apríl 2019 a následne bez prejednanía veci na 12. jún 2019.

10. Dňa 12. júna 2019 okresný súd vyhlásil rozsudok č. k. 4 T 66/2013-551 s tým, že po podaní odvolania rozhodol krajský súd uznesením č. k. 8 To 109/2019-567 zo 14. januára 2020, ktorým tento rozsudok zrušil a okresnému súdu opäť vytkol zásadné pochybenia a nedôsledne zistený skutkový stav a vec mu vrátil na ďalšie konanie 27. marca 2020.

11. Po vrátení veci okresný súd vykonal hlavné pojednávanie 16. septembra 2020, ktoré odročil na 9. december 2020, ktoré bolo následne odročené pre chorobu obhajcu. Po zmene obhajcu okresný súd vykonal tri hlavné pojednávania – 26. januára 2022, 21. apríla 2022 a 23. júna 2022 bez toho, aby meritórne rozhodol, prípadne aby určil sumu výživného.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že jeho trestná vec nie je do dnešného dňa právoplatne skončená, pričom okresný súd v napadnutom konaní nevyriešil zásadné predbežné otázky týkajúce sa rozhodného práva na určenie rozsahu a výšky výživného a taktiež neurčil ani samotný rozsah a výšku výživného. Podľa sťažovateľa je zjavné, že trestné konanie je proti nemu vedené nezákonne, napriek tomu ani po uplynutí 16 rokov od vznesenia obvinenia nie je v jeho veci právoplatne rozhodnuté.

13. Napadnuté konanie sa neúmerne predlžuje, opakovane sa nariaďujú termíny hlavného pojednávania bez toho, aby došlo k relevantnému posunu v predmetnej veci. Nebolo vykonané žiadne relevantné dokazovanie, konanie je takto predlžované a vedie sa neefektívne.

14. K celkovej dĺžke napadnutého konania sa sťažovateľ nijako nepričinil. Ide pritom o skutkovo a právne jednoduchú vec. Sťažovateľ je obvinený pre neplatenie výživného, napriek tomu orgány činné v trestnom konaní do dnešného dňa riadne nevyčíslili sumu výživného, ktorú má sťažovateľ dlhovať. Obžaloba prenecháva určenie tejto skutočnosti okresnému súdu, ktorý túto otázku doteraz nevyriešil. Z dostupných dôkazov pritom vyplýva, že nie je naplnená skutková podstata uvedeného trestného činu. Zbytočné prieskumy v napadnutom konaní boli podľa sťažovateľa spôsobené nečinnosťou a tiež neefektívnym a nesústređeným postupom orgánov činných v trestnom konaní.

15. V dôsledku viac ako 16-ročného trestného stíhania sťažovateľ prežíva frustráciu, je deprimovaný a prežíva stavy beznádeje a absolútnej právnej a ľudskej neistoty. Je potrebné zohľadniť, že je osobou vyššieho veku, pričom ani po uplynutí 16 rokov nevie, akú sumu výživného vlastne dlží. Uvedené okolnosti odôvodňujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

16. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 497/2022-18 z 11. októbra 2022 ju v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní prijal na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

17. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagoval predseda okresného súdu, ktorý v podaní č. k. 1 SprV 732/2022 z 15. novembra 2022 poukázal na to, že v trestnej veci sťažovateľa podal prokurátor obžalobu 4. júna 2013 pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že od 1. januára 1990 do 6. mája 2002 si sťažovateľ úmyselne neplnil vyživovaciu povinnosť k svojmu synovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (bytom [REDAKOVANÉ]), ktorá mu bola určená rozsudkom krajského súdu vo výške ¼ zo všetkých druhov zárobkov mesačne, čím mu vznikol dlh do rúk matky dieťaťa vo výške najmenej 15 690 eur a od 7. mája 2002 do 31. augusta 2008 do rúk syna najmenej vo výške 7 845 eur.

18. Zákonná sudkyňa nariadila prvý termín hlavného pojednávania na 3. marec 2014, ktoré bolo odročené na 21. máj 2014 z dôvodu nevykázania doručenia predvolania u poškodených bývajúcich na [REDAKOVANÉ]. Dňa 21. mája 2014 okresný súd vykonal hlavné pojednávanie a následne ho odročil na 17. september 2014 na účely predvolania poškodenej. Dňa 12. septembra 2014 obhajca doručil ospravedlnenie z dôvodu kolízie pojednávaní, preto okresný súd hlavné pojednávanie odročil na 12. november 2014. Hlavné pojednávanie bolo z dôvodu zahraničnej dovolenky obhajcu a na základe jeho ospravedlnenia zrušené, okresný súd určil nový termín na 14. január 2015. Hlavné pojednávanie 14. januára 2015 bolo pre neprítomnosť tlmočnice odročené na 23. marec 2015, ktoré bolo následne zrušené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne. Aj hlavné pojednávanie nariadené na 27. máj 2015 bolo zrušené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne. Na hlavnom pojednávani 30. septembra 2015 bola vypočutá poškodená a z dôvodu spochybnenia otcovstva sťažovateľa a so súhlasom obhajcu bolo hlavné pojednávanie odročené na neurčito na účely vykonania znaleckého dokazovania. Obhajca doručil 17. decembra 2015 okresnému súdu znalecký posudok z odboru genetiky vypracovaný 8. decembra 2015. Na hlavnom pojednávani 20. apríla 2016 okresný súd vyhlásil odsudzujúci rozsudok, proti ktorému podal sťažovateľ 27. apríla 2016 odvolanie. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo expedované stranám 7. júna 2016. Spis na rozhodnutie o odvolaní bol predložený odvolaciemu súdu 20. septembra 2016. Odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil 28. novembra 2016 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie rozhodnutie. Spis bol okresnému súdu vrátený 17. januára 2017. Odvolací súd prikázal okresnému súdu, aby sa „vysporiadal s obhajobou obžalovaného, že nekonal úmyselne a preto mal byť oslobodený a teda, aby ustálil subjektívnu stránku jeho konania, keďže predmetný trestný čin možno spáchať úmyselne aj z nebanlivosti.“.

19. Hlavné pojednávanie 17. mája 2017 okresný súd odročil na neurčito pre neprítomnosť poškodených, u ktorých bola vada v doručení, pričom ich splnomocnenec mal v lehote jedného mesiaca oznámiť ich doručovaciu adresu. Hlavné pojednávanie 7. septembra 2017 okresný súd odročil na neurčito z dôvodu, že sťažovateľ žiadal doplniť dokazovanie kontrolným znaleckým posudkom z odboru genetiky. Obhajca oznámil okresnému súdu 6. februára 2018 ukončenie obhajoby sťažovateľa. Hlavné pojednávanie 11. apríla 2018 okresný súd odročil na žiadosť nového obhajcu z dôvodu jeho účasti na vedeckej konferencii. Hlavné pojednávanie 28. júna 2018 okresný

súd odročil na neurčito aj so súhlasom obhajcu s tým, aby sťažovateľ *«predložil „relevantné listinné dôkazy k výške neuhradeného výživného“.*». Hlavné pojednávanie 20. decembra 2018 okresný súd pre neprítomnosť sťažovateľa a obhajcu odročil na 27. február 2019 a následne na 13. marec 2019, a to z dôvodu, že prokurátorovi nebolo doručené vyčíslenie dlhu na výživnom predložené sťažovateľom, ktoré mal okresný súd k dispozícii od 22. februára 2019.

20. Na hlavnom pojednávaní 13. marca 2019 sťažovateľ uviedol, že je ochotný uhradiť dlh na výživnom v sume 897,34 eur formou notárskej zápisnice. Hlavné pojednávanie okresný súd odročil na 10. apríl 2019 a následne pre neprítomnosť poškodenej na 12. jún 2019. Na hlavnom pojednávaní 12. júna 2019 okresný súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku (skutok nie je trestným činom), proti ktorému zahlásil prokurátor odvolanie. Písomné vyhotovenie rozsudku okresný súd expedoval stranám 26. júla 2019. Prokurátor doručil písomné odvolanie 26. augusta 2019. Spis bol predložený odvolaciemu súdu 10. septembra 2019, ktorý 14. januára 2020 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na nové rozhodnutie, pričom mu prikázal, aby ako predbežnú otázku ustálil výšku dlžného výživného na základe majetkových pomerov sťažovateľa a odôvodnených potrieb oprávneného. Spis bol okresnému súdu vrátený 27. marca 2020.

21. Hlavné pojednávanie 16. septembra 2020 okresný súd odročil na 9. september 2020, a to na podnet obhajcu, ktorý oznámil, že zabezpečí doklady týkajúce sa majetkových pomerov sťažovateľa. Na žiadosť obhajcu (karanténa pre podozrenie na ochorenie COVID-19) okresný súd hlavné pojednávanie odročil na 25. február 2021. Toto hlavné pojednávanie okresný súd zrušil z dôvodu zamedzenia šírenia koronavírusu na základe zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov. Dňa 11. augusta 2021 nový obhajca doručil okresnému súdu plnomocenstvo. Pre ospravedlnenie obhajcu (zdravotné dôvody) okresný súd hlavné pojednávanie nariadené na 13. október 2021 zrušil, pričom určil nový termín hlavného pojednávania na 26. január 2022. Obhajca oznámil okresnému súdu, že až po porade so sťažovateľom predloží dôkazy o jeho majetkových pomeroch, príjmoch a výdavkoch. Okresný súd odročil hlavné pojednávanie na 3. marec 2022, ktoré bolo pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne zrušené. Na žiadosť obhajcu okresný súd odročil hlavné pojednávanie nariadené na 21. apríl 2022 na 23. jún 2022 s tým, že v lehote 10 dní predloží už uvádzané listiny. Pre neprítomnosť poškodenej okresný súd hlavné pojednávanie odročil na 17. august 2022. Okresný súd na hlavnom pojednávaní 25. augusta 2022 vyhlásil odsudzujúci rozsudok, proti ktorému sťažovateľ zahlásil odvolanie. Písomné vyhotovenie rozsudku okresný súd stranám expedoval 12. októbra 2022 s tým, že spis bol 14. novembra 2022 predložený odvolaciemu súdu.

22. Z uvedenej chronológie podľa predsedu okresného súdu vyplýva, že prejednávaná trestná vec nie je štandardná, keďže prokurátor podal obžalobu za skutok zanedbania povinnej výživy za obdobie viac ako 18 rokov u poškodených žijúcich na [REDAKOVANÉ]. Obžalobu podal po vyše piatich rokoch od vymedzenia ukončenia spáchania skutku. Sťažovateľa zastupovali postupne traja obhajcovia; spochybňoval svoje otcovstvo voči v tom čase už dospelému synovi. Pri špecifikovanom trestnom čine existuje inštitút účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Od podania obžaloby 4. júna 2013 po uplynutí viac ako 9 rokov vec nie je právoplatne skončená, hoci okresný súd vyhlásil tri rozsudky, pričom dva rozsudky boli

odvolacím súdom zrušené. K plynulosti napadnutého konania predseda okresného súdu uviedol, že vo veci bolo nariadených 28 termínov hlavného pojednávania, 3 hlavné pojednávania boli odročené z dôvodu práceneschopnosti samosudkyne, 3 hlavné pojednávania boli odročené z dôvodov na strane obhajoby, 6 hlavných pojednávanií z dôvodu doplnenia dokazovania na účely preukázania majetkových pomerov sťažovateľa, znaleckého dokazovania otcovstva, dodatočnej úhrady dlžného výživného a 1 hlavné pojednávanie bolo odročené z dôvodu opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19. Tretina z celkového počtu hlavných pojednávanií teda bola odročená z dôvodov na strane obhajoby. Spis sa nachádzal na odvolacom súde celkovo 10 mesiacov – od 20. septembra 2016 do 17. januára 2017 a od 10. septembra 2019 do 27. marca 2020. Predseda okresného súdu tiež podotkol, že v letných mesiacoch sa pojednávania na súdoch vo všeobecnosti vo väčšine neväzobných vecí nenariaďujú pre čerpanie dovoleniek. Poukázal na neúčelnosť nariadenia pojednávanií pre nemožnosť zabezpečiť prítomnosť obžalovaných, obhajcov, svedkov, znalcov a iných osôb.

23. Napokon predseda okresného súdu na dokreslenie svojho vyjadrenia vo všeobecnosti, ako aj vo vzťahu k prerokúvanej veci považoval za potrebné poukázať na personálnu situáciu na okresnom súde a celkovú zaťaženosť okresného súdu, ktoré podrobne objasnil vo svojom vyjadrení. Poukázal na nedostatok sudcov a nesudcovského personálu, na to, že okresný súd patrí medzi najväčšie súdy prvej inštancie s najvyšším nápadom a taktiež s najvyšším počtom rozhodnutých vecí v zásade od roku 2010 v niektorých agendách v rámci Slovenskej republiky, resp. v obvode krajského súdu. Poukázal tiež na kontinuálny pokles počtu sudcov na okresnom súde, ktorý viedol k opakovanému prerozdeleniu nerozhodnutých vecí po týchto sudcoch. V trestnoprávnej agende došlo v roku 2016 k odchodu jedného sudcu do starobného dôchodku, čo tiež vyvolalo potrebu prerozdelenia neskončených vecí. Poukázal tiež na uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky z 27. apríla 2015, ktoré odporúčalo okrem iných aj navýšenie počtu sudcov a príslušného odborného aparátu, ktoré však do dnešného dňa nebolo realizované. Plynulosť rozhodovania tiež ovplyvnili aj opatrenia v súvislosti s ochorením COVID-19. Uvedené okolnosti sú v takej miere mimoriadne a výnimočné, že aj v zmysle judikatúry ústavného súdu je potrebné ich zohľadniť pri rozhodovaní o uplatnenom finančnom zadosťučinení. Sťažovateľom uplatnenú sumu finančného zadosťučinenia nepovažuje na tomto základe za primeranú.

III.2. Prehľad napadnutého konania:

24. Ústavný súd pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa vychádzal z prehľadu napadnutého konania vymedzeného sťažovateľom v ústavnej sťažnosti a taktiež predsedom okresného súdu v jeho vyjadrení z 15. novembra 2022 aj s prihliadnutím na to, že predseda okresného súdu nepredložil súdny spis, keďže tento bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku z 25. augusta 2022. Samotný sťažovateľ vo svojej replike nespochybnil spôsob, akým predseda okresného súdu vymedzil priebeh napadnutého konania, iba odlišne interpretoval vymedzený skutkový stav. Z tohto hľadiska preto procesný postup okresného súdu – vymedzený v ústavnej sťažnosti sťažovateľom a predsedom okresného súdu v jeho vyjadrení – považoval ústavný súd za preukázanú a nespornú skutočnosť, postupujúcu podľa § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), z ktorých pri prejednaní veci samej

vychádzal. Vzhľadom na tieto okolnosti a tiež so zohľadnením zásady procesnej ekonomie konania pred ústavným súdom ústavný súd netrval na predložení súdneho spisu.

III.3. Replika sťažovateľa:

25. Sťažovateľ v reakcii na vyjadrenie okresného súdu v stanovisku doručenom ústavnému súdu 28. novembra 2022 uviedol, že predseda okresného súdu nijako nereflektoval na skutočnosť, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie pred približne 16 rokmi. Práve okamih vznesenia obvinenia je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) relevantným vo vzťahu k požiadavke primeranosti lehoty na prejednanie a rozhodnutie trestnej veci. Už aj vzhľadom na neprimeranú dĺžku prípravného konania bol okresný súd povinný postupovať tak, aby vo veci rozhodol a odstránil tak právnu neistotu sťažovateľa, poukázal pritom na § 1, § 2 ods. 7 a § 247 ods. 5 Trestného poriadku. Dobu trestného konania je potrebné posudzovať prísnejšie ako napr. v občianskoprávných veciach.

26. Okresný súd rezignoval na objasnenie relevantných skutkových okolností vo vzťahu k rozsahu a výške vyživovacej povinnosti sťažovateľa. Rozhodnutia okresného súdu v napadnutom konaní boli svojvoľné, pričom napadnuté konanie nie je stále právoplatne skončené. Okresný súd najprv 20. apríla 2016 vydal odsudzujúci rozsudok bez zákonného určenia výživného a určenia rozhodného práva. Následne na základe takmer nezmeneného skutkového stavu vydal 12. júna 2019 oslobodzujúci rozsudok a napokon 25. augusta 2022 vydal opäť odsudzujúci rozsudok, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie. Ani po vyše 16 rokoch od vznesenia obvinenia nie sú v konaní vyriešené základné otázky – rozhodné právo, objasnenie relevantných okolností pre určenie rozsahu a výšky vyživovacej povinnosti a riadne hodnotenie vykonaných dôkazov.

27. K odročovaniu hlavných pojednávaní poukázal sťažovateľ na to, že okresný súd a orgány činné v trestnom konaní neboli schopné ani ohraničiť rozhodné obdobie a nijako nevyhodnotili ani dôkazy ním predložené, okrem iných aj dôkazy týkajúce sa jeho vyživovacej povinnosti k jeho dcére, ktoré mali vplyv aj na určenie rozsahu jeho vyživovacej povinnosti k poškodenému (synovi sťažovateľa).

28. Zložitosť veci môže ospravedlniť postup súdu len v prípade, ak celkovo konanie trvá primeranú dobu, čo zjavne nie je prípad sťažovateľa. Okresný súd mal dostatok zákonných mechanizmov na to, aby vyhodnotil obranu sťažovateľa a vo veci rozhodol. V čase opatrení proti ochoreniu COVID-19 napadnuté konanie už trvalo neprimeranú dobu, pričom intenzita uvedených okolností mala zodpovedať postupu okresného súdu aj v napadnutom konaní. Napadnuté konanie celkovo netrvá primeranú dobu, čím sa predlžuje stav právnej neistoty sťažovateľa a oslabuje sa aj jeho dôkazná situácia. Okresný súd konal nesústredene a neefektívne, obdobia nečinnosti vznikali bez akéhokoľvek relevantného dôvodu. Postup okresného súdu v napadnutom konaní je takto zjavne ústavne neakceptovateľný a dosahuje charakter odopretia spravodlivosti. Argumentácia okresného súdu týkajúca sa personálnych a organizačných otázok podľa sťažovateľa nemá vecný súvis s postupom okresného súdu v prerokúvanej veci, pričom okresný súd o týchto okolnostiach nepredložil žiaden dôkaz, preto sa k nim sťažovateľ nevie vyjadriť.

29. Sťažovateľ trvá na priznaní finančného zadosťučinenia, poukazuje pritom na okolnosti vymedzené aj v ústavnej sťažnosti. Poukazuje na stav, že je obvinený a obžalovaný, ktorý výrazne a obzvlášť citlivo zasahuje do jeho súkromného a rodinného života a osobnostnej sféry,

ktorý intenzívnejšie prežíva aj s pribúdajúcim vekom (aktuálne ■ rokov). Dovršenie nápravy namietaného stavu takto vyžaduje priznanie finančného zadosťučinenia. Okresný súd žiadosťou o nepriznanie finančného zadosťučinenia nijako nereflektuje na prípadné zbytočné prietahy v napadnutom konaní, za ktoré by sťažovateľovi patrilo aspoň nejaké finančné zadosťučinenie, a neprijíma tak ani zodpovednosť za vzniknutý ústavne neakceptovateľný stav.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

30. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní okresného súdu a sťažovateľa dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

31. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorého predmetom je rozhodovanie o vine a treste sťažovateľa na základe obžaloby podanej prokurátorom.

32. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam identické.

33. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

34. Podľa ústavného súdu právo na konanie bez zbytočných prietahov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty nielen obvineného, ale aj poškodeného ako strán v trestnom konaní, sa sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02). Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota strán v trestnom konaní neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu o vine, resp. nevine obžalovaného a na tento výrok nadväzujúcimi ďalšími výrokmi nastoľujúcimi práva a povinnosti. Primeraná lehota na konanie v trestných veciach sa v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí teda posudzovať prísnejšie (I. ÚS 11/08, I. ÚS 306/2016, I. ÚS 100/2017, II. ÚS 239/2020).

Nemožno pochybovať o tom, že aj povaha predmetného trestného činu si vyžaduje osobitnú starostlivosť orgánov činných v trestnom konaní a všeobecného súdu o naplnenie účelu trestného konania, čo okrem iného znamená, že orgány činné v trestnom konaní a všeobecný súd majú povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty strán v trestnom konaní.

35. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

36. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že vo veci ide o rozhodovanie o vine a treste sťažovateľa ako obžalovaného na základe obžaloby podanej prokurátorom. Z právnej kvalifikácie skutku vymedzenej v ústavnej sťažnosti (aj z priloženého uznesenia o vznesení obvinenia) vyplýva, že skutok je právne kvalifikovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Trestného zákona, pričom sťažovateľ si nemal plniť svoju vyživovaciu povinnosť od 1. januára 1990 s tým, že obvinenie bolo sťažovateľovi vznesené uznesením zo 17. júla 2006. V predmetnej trestnej veci možno identifikovať prvky skutkovej zložitosti veci dané pomerne dlhým časovým obdobím, v ktorom mal byť skutok spáchaný, potrebou doručovania do cudziny, keďže poškodení sú občanmi [REDAKOVANÉ] s trvalým pobytom na [REDAKOVANÉ], a tiež potrebou vykonať opakovane znalecké posudky vzhľadom na obranu sťažovateľa, ktorý spochybnil svoje otcovstvo vo vzťahu k oprávnenému (synovi). Uvedenú skutkovú náročnosť trestnej veci ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia. Napadnuté konanie od podania obžaloby (4. júna 2013) do meritórneho prejednávania ústavnej sťažnosti trvá 9 rokov a 6 mesiacov bez toho, aby bolo právoplatne skončené, keď aj v poradí proti tretiemu rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom aktuálne rozhoduje odvolací súd.

37. Z hľadiska hodnotenia povahy veci sa ústavný súd oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (I. ÚS 11/08, I. ÚS 306/2016, I. ÚS 100/2017, II. ÚS 239/2020, IV. ÚS 178/2022).

38. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľa ako strany napadnutého konania. Vychádzajúc z ústavnej sťažnosti a vyjadrenia okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľa a jeho obhajcov prispelo v určitom rozsahu k sťaženiu postupu okresného súdu v napadnutom konaní, a tým aj k celkovej dĺžke napadnutého konania. V tomto smere ústavný súd poukazuje na vyjadrenie okresného súdu, podľa ktorého okresný súd v napadnutom konaní doteraz nariadil 28 termínov hlavných pojednávaní, pričom približne jedna tretina týchto termínov bola zrušená z dôvodov na strane sťažovateľa, resp. jeho obhajcov. Uvedené nepochybne prispelo k celkovej

dĺžke napadnutého konania a malo za následok sťaženie postupu okresného súdu pri prejednávaní veci samej.

39. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

40. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že napadnuté konanie v čase rozhodovania ústavného súdu trvalo približne 9 rokov a 6 mesiacov, pričom napadnuté konanie nie je právoplatne skončené. Okresný súd prvé hlavné pojednávanie vykonal až 21. mája 2014, t. j. rok po podaní obžaloby. V nasledujúcom období postupoval okresný súd v zásade plynulo tak, že každý rok konania reálne vykonal dve až tri hlavné pojednávania. Výnimkou bolo obdobie rokov 2020 až 2022, keď hlavné pojednávanie vykonal len sporadicky. Uvedenú skutočnosť možno pripísať aj opatreniam súvisiacim s ochorením COVID-19, dôvodom čiastočne na strane sťažovateľa, ale aj zákonnej sudkyne. Okresný súd v doterajšom priebehu napadnutého konania trikrát meritórne rozhodol – prvýkrát 20. apríla 2016, t. j. približne tri roky po podaní obžaloby, druhýkrát 12. júna 2019, t. j. približne dva roky a päť mesiacov po vrátení spisu krajským súdom (17. január 2017), a následne tretíkrát 25. augusta 2022, t. j. dva roky a päť mesiacov po vrátení spisu krajským súdom (27. marec 2020). Možno teda súhrnne konštatovať, že v napadnutom konaní sa vyskytli dve obdobia nečinnosti – na začiatku konania bezprostredne po podaní obžaloby v rozsahu jedného roka a následne v období od 27. marca 2020 do vydania tretieho rozsudku, keď okresný súd vykonal hlavné pojednávanie len sporadicky, a to až v roku 2022, hoci je potrebné zohľadniť, že v tomto období boli viaceré hlavné pojednávania odročené z dôvodov na strane sťažovateľa.

41. Okresnému súdu tiež možno vytknúť neefektívny a nesústredený postup aj vzhľadom na sťažovateľom namietaný stav konania – vo vzťahu k rozsahu a celkovej výške nezaplateného výživného. Je potrebné zohľadniť, že napadnuté konanie nie je civilným konaním, preto sa uplatňuje vyhl'adávacía zásada, keď primárnu zodpovednosť za dôkaznú situáciu nesie prokurátor ako strana podávajúca obžalobu, ako aj trestný súd (§ 2 ods. 10 a 11 Trestného poriadku). Uvedená zodpovednosť je spojená s povinnosťou zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Z tohto pohľadu možno vylúčiť aj závislosť ďalšieho postupu trestného súdu vo vzťahu k dôkaznej aktivite obžalovaného v rámci jeho obhajobnej stratégie, okrem poskytnutia dostatočnej príležitosti uplatnenia práva na obhajobu vrátane poskytnutia príležitosti predkladať dôkazy vo svoj prospech.

42. Pokiaľ ide o odkaz okresného súdu na personálno-organizačné okolnosti (vysoký počet pridelených vecí, personálna a materiálna poddimenzovanosť), ktorý možno vnímať ako obranu okresného súdu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie

uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017). Rovnaký záver vyplýva aj z judikatúry ESĽP, v zmysle ktorej je na členských štátoch, aby organizovali svoje právne systémy takým spôsobom, aby zaručili rozhodnutie o veci v primeranej lehote, preto nadmerné pracovné zaťaženie nemožno vziať do úvahy (porov. Vocaturo proti Taliansku, rozhodnutie z 24. 5. 1991, séria A č. 206-C, § 17; Cappello proti Taliansku, rozhodnutie z 27. 2. 1992, séria A č. 230-F, § 17; sťažnosť vo veci Bieliński proti Poľsku, č. 48762/19, rozhodnutie z 21. 7. 2022, § 46).

43. Obdobne pandémie ochorenia COVID-19 môže byť dôvodom nečinnosti, avšak v rámci ojedinelej nečinnosti trvajúcej kratší čas aj s prihliadnutím na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 266/2022, IV. ÚS 422/2022). Obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémie COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q and R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, § 80). V aktuálne prerokúvanej veci v čase vzniku pandémie a s tým spojených opatrení (marec 2020) napadnuté konanie už trvalo takmer sedem rokov, t. j. už išlo samo osebe o ústavne neakceptovateľný stav. Okresný súd následne nevykonal hlavné pojednávanie od marca 2020 a v roku 2021, hoci k tomu stavu prispeli aj dôvody na strane sťažovateľa, ktoré viedli k odročeniu hlavných pojednávaní. Z týchto dôvodov ústavný súd mohol túto obranu okresného súdu akceptovať len čiastočne.

44. Vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti, ústavný súd neposudzoval ústavnú akceptovateľnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní, t. j. po vznesení obvinenia a do podania obžaloby.

45. Na podklade skutočností uvedených v bodoch 36 až 44 tohto nálezu ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní pri prejednávaní trestnej veci postupoval neefektívne a nesústredene a bol nečinný v dvoch špecifikovaných obdobiach. Okresný súd teda nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu rozhodnutiu veci samej, a tým aj k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako obžalovaného v predmetnom trestnom konaní súdnom. Týmto postupom okresného súdu tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

46. Okresný súd v napadnutom konaní rozhodol 25. augusta 2022, písomné vyhotovenie rozsudku doručil stranám, súdny spis predložil odvolaciemu súdu, ktorý aktuálne rozhoduje o odvolaní sťažovateľa, ústavný súd preto nevyhovel požiadavke sťažovateľa, aby prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov (bod 4 výroku tohto nálezu).

47. Pokiaľ sa sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti domáhal, aby ústavný súd rozhodol o zákaze okresnému súdu pokračovať v porušovaní označených práv, ústavný súd konštatuje, že sťažnostná argumentácia sťažovateľa opomína akúkoľvek súvislosť s možnosťou vyslovenia takéhoto zákazu, a preto ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu; m. m. II. ÚS 178/2020). Okrem toho v kontexte aktuálnej procesnej situácie, keď okresný súd meritórne rozhodol a vo veci rozhoduje odvolací súd, ústavný súd považuje vyslovenie zákazu pokračovať v porušovaní označených práv tiež za nadbytočné.

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

48. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

49. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

50. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

51. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 15 tohto nálezu.

52. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

53. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech okresného súdu hodnotil predovšetkým jeho celkovo nesústreďený a neefektívny postup v napadnutom konaní a dve obdobia nečinnosti v napadnutom konaní. Ústavný súd tiež zohľadnil potrebu prísnejšieho posudzovania postupu všeobecného súdu v trestných veciach vzhľadom na dopad pretrvávajúceho trestného obvinenia predovšetkým na osobnostné práva obvineného (obžalovaného) a taktiež prihliadol aj na vyšší vek sťažovateľa. V prospech okresného súdu ústavný súd zohľadnil prítomnosť skutkových aspektov náročnosti veci (opakované znalecké dokazovanie, doručovanie do zahraničia a rozsah skutku) a tiež to, že aj sťažovateľ a jeho obhajcovia sťažili procesný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 2 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 500 eur oproti sťažovateľom navrhovanej sume 30 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

54. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 492,31 eur.

55. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľovi priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2022 v sume 193,50 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2022 v sume 11,63 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 410,26 eur. Vychádzajúc zo zistenia, že právny zástupca sťažovateľa je platcom dane z pridanej hodnoty (priložené osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty), uvedená suma bola zvýšená o túto daň vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o sumu 82,05 eur. Celková hodnota náhrady trov konania takto predstavuje sumu 492,31 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Keďže vyjadrenie (replika) doručené ústavnému súdu 28. novembra 2022 neobsahovalo žiadnu novú argumentáciu, ktorou by sťažovateľ podporil záver o ústavnej neudržateľnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd náhradu trov konania za tento úkon sťažovateľovi nepriznal (bod 4 výroku tohto nálezu).

56. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu